

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 80. Ἐξάμηνος
δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδιότητος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 34ος

Ἐν Ἀθήναις, 2 Ἰουλίου 1927

Ἔτος 49ον.—Ἀριθ. 31

ΜΟΚΟΚΟ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

— Θὰ πιεῖ ἄραγε; λέει σιγὰ τὸ βα-
σιλόπουλο.

— Καὶ βέβαια θὰ πιεῖ. Ξέρεις κα-
λὰ ὅτι ὁ Πατατούκας δὲν ξέρεي νὰ κά-
νει κι' ἄλλη δουλειὰ ἀπ' τὸ πιστό.

Κι' ἀληθινὰ, ὁ Πατατούκας ἀδρά-
χνει τὸ ποτήρι, τ' ἀδειάζει μονομιάς
καὶ τ' ἀφίνει πάλι στὸ τραπέζι.

Ὁ Μοκοκό κι' ἡ Ἰολὲ κοιτάχτη-
καν χαρούμενοι, μὲ θρίαμβο. Τώρα πιά
ἦταν ἡσυχοί. Ὁ παλιὸς καθηγητὴς
τοὺς δὲν θὰ τοὺς ξέφευγε.

— Τρέχω νὰ φωνάξω τὸν
Αὐγουστο καὶ τὸν Πούμ-
Πούμ! εἶπε ὁ Μοκοκό.

Κι' ἐξαφάνιστηκε ἀπ' τὴ
σάλα.

Ἦταν ἀργὰ τώρα πιά καὶ
τὸ κατάστημα ἀδειάζει. Στὴν
πόρτα, οἱ πελάτες ζητοῦσαν
ὁ μικρὸ μαυρὸ βασιλόπου-
λο νὰ τοὺς περιποιηθεῖ κι'
ἀποροῦσαν πὺ δὲν τὸ βλε-
παν στὴ θέσιν του.

Ὅσο γιὰ τὸν Πατατούκα,
θὰ μπορούσε αὐτὸς νὰ βε-
βαιώσει ὅτι χωρὶς ἄλλο ὁ
γέρο Μαρσὶ ἦταν σοφὸς στὴν
ἐπιστήμη του. Ἀρχίσε νὰ νοιγοκλείνει
τὰ μάτια του γιὰ νὰ διώξει τὸν ὕπνο,
τὰ λόγια του ἦταν κομμένα κι' ἀσυ-
νάρτητα καὶ τέλος ἐπεσε σωρὸς ἀπά-
νω στὸ τραπέζι, ὅπου ἔμενε ἀσάλευτος.

Κανεὶς δὲν ξαφνίστηκε γι' αὐτό.

— Γιὰ κοίταξε, εἶπε κάποιος, αὐ-
τὸς ὁ γλεντζῆς δὲν ἔχει καὶ πολλὴ οἰ-
κειότητα μὲ τὴ σαμπάνια! Ὁ καϊμέ-
νος, τὸ παράκανε!

Ἡ σάλα ἐρήμωνε σιγὰ-σιγὰ. Ἡ
ῥα ἦταν τέσσερις κι' οἱ πρὸ φόβοι
ξενύχτηδες σηκώνονταν νὰ φύγουν.

Τὰ γκαρσόνια ἐσδυναν τὰ φῶτα, μά-
ζευαν τὰ σερβίτσια καὶ σὲ λίγο δὲν ἔ-
μεινε στὴ σάλα παρὰ μόνον ὁ Πατα-

τούκας. Ὁ διευθυντὴς τοῦ καταστήμα-
τος τὸν πλησίασε, τοῦ χτύπησε ἐλα-
φρὰ τὸν ὦμο, μὰ βλεπόντας ὅτι δὲ σά-
λευε, εἶπε στὰ γκαρσόνια:

— Ἐννοία σας καὶ ξέρεي ὁ κατεργά-
ρης αὐτὸς τί κάνει. Θὰ χρειαστεῖ νὰ
τὸν βάλουμε στ' ἀμάξι νὰ τὸν πᾶμε
σπίτι του. Ἄλλος πὺ δὲ θέλει ὁ κύριος!

Μὰ τὴ στιγμή ἐκείνη, ἀνοίγει ἡ πόρ-
τα καὶ μπαίνει ὁ Μοκοκό. Ἀπὸ πίσω
τοῦ ὁ Αὐγουστος μοναχὸς του. Ὁ σαλ-
τιμπάγκος, χωρὶς νὰ τὰ χάσει διόλου,
προχωρεῖ πρὸς τὸν ἀποκοιμισμένον πε-
λάτη καὶ λέει γελῶντας στὰ γκαρσόνια.

— Τόξερα ἐγὼ ὅτι θάβρισκα τὸ φί-

— Εἴρετε πὺ κάθετα;

— Καὶ βέβαια! Ἐδῶ πρὸ κάτω, ὁ-
δὸς Κωλενκούρ. Ἀφοῦ σὰς λέω εἶναι
φίλος μου...

Ὁ Αὐγουστος ἐπαιξε πολὺ ἐξυπνα
τὸ ρόλο του. Ἐδῶσε τέτοιες λεπτομέ-
ρειες γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀγνωστοῦ πελά-
τη, ὥστε τὸν πρίσταν καὶ τὸν βοή-
θησαν νὰ μεταφέρει τὸ φίλο του στ'
ἀμάξι, πὺ περιμένε στὴν πόρτα.

— Ὁδὸς Κωλενκούρ, ἀριθμὸς 18!
φώναξε ὁ Αὐγουστος, ὥστε νὰ τὸν ἀ-
κούσουν ὅλοι.

— Θέλετε νάρθουμε μαζί σας; ρώ-
τησ' ἓνα γκαρσόνι. Ἴσως θὰ χρειά-
στοῦμε.

— Εὐχαριστῶ, εἶναι πε-
ριττό. Κάθετα στὸ ἱσόγειο
καὶ θὰ τὸν περιμένει ὁ ὀπη-
ρέτης του.

Ἦστερα γύρισε στὰ παι-
διὰ καὶ τοὺς εἶπε.

— Ἐλάτε καὶ σεῖς, θὰ πᾶ-
με ὕστερα μαζί στὸ ξενοδο-
χεῖο μας.

Τὰ παιδιὰ βιάστηκαν ν' ἀ-
νεβῶν κι' ἡ ἀμαξά ξεκίνη-
σε γιὰ τὴν ὁδὸ Κωλενκούρ.

Εὐθὺς μόλις ἔμειναν μό-
νοι, ὁ Αὐγουστος ἐψάξε μὲ
ἀγωνία ὅλες τὶς τσέπες τοῦ
ἀποκοιμισμένου ξενυχτή:

Ἄλλοίμονο! Τὸ πράσινο

διαμάντι δὲν ἦταν πουθενά!

Ἦστερα φώναξε στὸν ἀμαξά:

— Ὅχι ὁδὸς Κωλενκούρ, ὁδὸς Μαρ-
τύρων, ξενοδοχεῖο ἡ «Διάννα»!

— Ὅπως ἀγαπάτε, κύριος! ἀπάντη-
σε ὁ ἀμαξᾶς φιλοσοφικά.

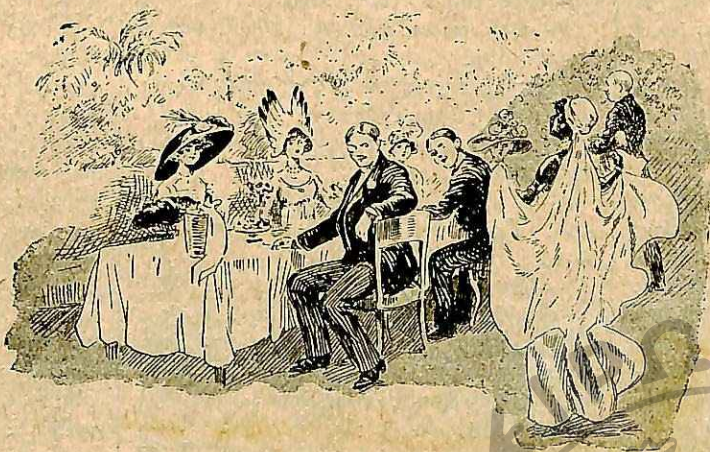
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἐνας κλέφτης πὺ τὸν κλέβουν

Ἦστερ' ἀπὸ μιὰ ῥα, ὁ Πατατού-
κας ξυπνοῦσε στὴν τραπεζαρία τῆς κυ-
ρὰ-Γρίπως.

Τριγύρω του περιμέναν αὐτὸ τὸ ξύ-
πνημά του ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Πούμ-Πούμ,
ὁ Αὐγουστος, ἡ κυρὰ-Γρίπω καὶ τὰ
παιδιά.

Ἦταν ξημερώματα καὶ ἡ θαμπὴ λάμ-

«Ἡ Ἰολὲ ἐχόρευε στὸν Ἀσπρο Γάτο...» (Σελ. 254, στ. γ').

λο μου σ' αὐτὰ τὰ χάλια! Νὰ τὸν πᾶ-
ρει ἡ ὀργή! Ἀφοῦ δὲν τὴ σηκώνει τὸ
στομάχι του τὴ σαμπάνια, αὐτὸς ἄλλο
δὲν κάνει... Εὐτυχῶς ἦρθα ἐγὼ νὰ
τὸν πάρω.

Καὶ χτύπησε τὸν ὦμο τοῦ Πατα-
τούκα, τάχα γιὰ νὰ τὸν ξυπνήσει. Μὰ
ἐκεῖνος δὲν θὰ ξυπνοῦσε κι' ἂν τοῦ
βροντοῦσαν κανόνια στ' αὐτιά.

Ἀφοῦ τὸν γνωρίζετε, κύριε Αὐγου-
στε, εἶπε τότε ὁ καταστηματοῦρχος,
κάμετέ μου τὴ χάρη νὰ τὸν πάρετε,
γιατὶ δὲν ξέρω τί νὰ τὸν κάμω. Τὸ κα-
τάστημα πρέπει νὰ κλείσει.

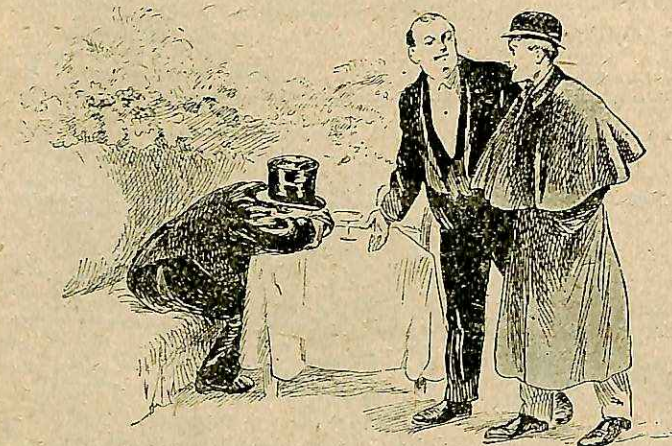
— Μὰ γι' αὐτὸ ἦρθα κι' ἐγὼ, ἀπάν-
τησε ὁ κλάουν.

πα ίσα-ίσα πού φώτιζε το δωμάτιο.

Όταν ο Πατατούκας άνοιξε τα βλέφαρά του και είδε τριγύρω του τις γνωστές αυτές μορφές, νόμισε πως έδλεπε ένα κακό όνειρο και έκλεισε πάλι τα μάτια του για να ξανακοιμηθεί.

Μά ή 'Ισλέρ ήξερε τη θεραπεία. Έβρεξε μία πετσέτα και χτύπησε μ' αυτή τα μάγουλα του Πατατούκα. Έκείνος ξύπνησε δρότελα πιά τώρα κι' ευθύς άφισε ένα τρομαγμένο ξεφωνητό:

— Πού είμαι; Τι μου συνέδη;

«Δεν τη σηκώνει το στομάχι του τη σαμπάνια...»
(Σελ. 269, στ. 6'.)

Κάτι πήγε να πει ή κυρά-Γρίπω, έτοιμη να ξεθυμάνει άπάνω στον παλιό συνένοχό της πού την έγέλασε, μά ο Αύγουστος τη σταμάτησε.

— Φρόνιμα, κυρά-Γρίπω! Δέ χρειάζονται δώ περιττά λόγια. Αφισέ με έμένα να ρωτήσω την Έξοχότητά του δ,τι πρέπει.

Ο παλιός καθηγητής είχε ξαναδρεί τις αίσθήσεις του. Σηκώθηκε άπάνω και είπε με θράσος:

— Νά με ρωτήσετε; Και με ποιά δικαίωμα; Δεν έχω να σας πώ τίποτα. Δώστε μου το καπέλλο μου να φεύγω!

Μά ευθύς μόλις είπε τ' άσυνετα αυτά λόγια, ένα βαρύ χέρι τον άδραξε από τον ώμο. Ο 'Ηρακλής του φώναξε άγρια:

— Νά φύγεις! Κάτσε κάτω και μὴν τὸ κουνήσεις βήμα, παλληκαρά μου, γιατί...

Κι' έδειξε τὸ σφαιρικό γρόθο του.

Όστερα κάθισε τὸν καλό μας καθηγητή στην παλυθρόνα, όπου δέ σάλεψε πιά.

— Μά επιτέλους, μουρμούρισε τώρα ύποταγμένος, τί γυρεύετε από μένα, κύριοι; Γιατί μ' αποκοιμίσατε και με φέρατε εδώ;

— Αυτό θά σας εξηγήσουμε κι' έμεις, είπε ο Αύγουστος.

— Αο! Μάστερ Πατατούκ! πρόσθεσε ο Πούμ-Πούμ, έχετε ώραία ξανθά μαλλιά!

— Ας μιλήσουμε σοβαρά, είπε ο

Αύγουστος. Κύριε Πατατούκα, θελήσατε να κλέψετε αυτά τα παιδιά, που σας τα είχαν εμπιστευθεί. Αυτό δεν είναι τίμιο και έχουμε σκοπό να σας τιμωρήσουμε καθώς σας ταριάζει. Όστόσο, θά μπορούσατε να επιτύχετε την επιείκειά μας, αν έδινατε άμέσως πίσω τα λεφτά και τὸ πράσινο διαμάντι στα παιδιά. Τότε σας δίνουμε την ύπόσχεση ότι δέ θα σας παραδώσουμε στην αστυνομία.

— Κι' αν δεν τα δώσεις, πρόσθεσε ο 'Ηρακλής, σκέψου το καλά ότι θάχεις να κάμεις με τις γροθιές μου.

Ο Πατατούκας είχε κιτρινίσει από τὸ κακό του. Κατάλαβε ότι ήταν χαμένος, ότι κάθε κατεργαριά ήταν άνώφελη κι' είπε παρακαλεστικά:

— Φίλοι μου, δὲν ξέρω γιατί μου μιλάτε έτσι έχθρικά. Έγώ δέ θέλησα να κλέψω κανέναν. Έκλεψα μόνο λίγον καιρό για ύποθέσεις μου και σκόπευα νάρθω ευθύς

να δώσω στὸν πρίγκιπα Μοκοκό τὰ χρήματα τοῦ πατέρα του...

— Έλα τώρα, φτάνει! τὸν έκοψε ο Πούμ-Πούμ. Τὰ πολλά λόγια είναι φτώχεια. Έχεις τὰ λεφτά, δώστα μας χωρίς να χασομεράς.

Ο Πατατούκας σήκωσε τὰ χέρια του πρὸς τὸν Οὐρανό.

— Μά δὲν τάχω μαζί μου, φίλοι μου. Τάχω άφίσει σπίτι μου, ή μάλλον... σὲ μιὰ τράπεζα.

— Σὲ ποιά τράπεζα;

Ο κλέφτης δὲν άπαντοῦσε. Τότε ο 'Ηρακλής μπήκε πάλι στή μέση. Αρπάξε τὸν Πατατούκα από τὰ πέτα και καθὼς τὸν ξεκουνούσε σά φύλλο στο κλαρί, τοῦ φώναξε:

— Δώσε μας τὰ λεφτά, γιατί θά σὲ κάνω τώρα άμέσως για έξομολόγηση!

Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ έπεισε τὸ λωποδύτη να πει τὴν αλήθεια:

— Φίλοι μου, δὲν τάχω τὰ λεφτά. Τάφαγα!...

— Έφαγες εκατὸ χιλιάδες φράγκα για τρεῖς μήνες; είπε ο Αύγουστος. Αυτό δὲν εἶν' αλήθεια, λες ψέμματα!

Ο Πατατούκας έβαλε τὸ χέρι του στην καρδιά του και με τόνο ελκρινειας, είπε: — Αλήθεια, τάφαγα αὐτὰ τὰ λεφτά και θά σας τ' άποδείξω. Πούλησα τὰ χρυσά ραβδιά για πενήντα χιλιάδες μοναχά κι' αγοράσα επιπλα. Τέλος, έντυσα τὸ σπίτι μου. Όστερα έπαυσι. Τώρα μου μένουν κάμποσα κατσατέρικα... φίλοι μου.

Οἱ παλιάτσοι, ή κυρά-Γρίπω και τὰ παιδιά κοιτάχτηκαν μ' άπελπισία. Ο άθλιος φαινόταν ότι αὐτὴ τὴ φορά έλεγε τὴν αλήθεια...

Ο Αύγουστος έκοψε τὴ σιωπή:

— Πολύ καλά, αὔριο θά εξακριβώσουμε εἴν' μᾶς λὲς αλήθεια. Αλλά τουλάχιστο να μᾶς δώσεις τὸ διαμάντι. Δὲ θά μᾶς πεις βέβαια ότι και τὸ διαμάντι τὸ εξαργύρωσες κι' έφαγες ένα δολόκληρο εκατομμύριο;

Τώρα ο Πατατούκας φανέρωσε ὅλη του τὴ θλίψη.

— Ω, εἶπε, θέλετε να μου πάρετε τὸ διαμάντι;

— Ασε τὰ λόγια, βγάλε γρήγορα τὸ πετράδι! φώναξε ο 'Ηρακλής.

Μὲ μεγάλη έκπληξη είδαν ὅλοι τὸν Πατατούκα να ψάχνει τις τσέπες του.

(Ακολουθεῖ) ΜΙΚ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΠΛΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Στὴ βορεινὴ Χιό, πάνω από τᾶγιο βήμα ἐνὸς ξωκλήσιου, βρήκαν τὸ προπερασμένο καλοκαίρι έναν ὀλομόναχο τάφο.

Ο σταυρὸς εἶταν καμωμένος από σανίδια ἀροκάνιστα στή μέση του, σ' ένα βαθούλωμα τοῦ ξύλου, ένα σκέτο τζάμι προσφύλασσε μιὰ φωτογραφία πλανόδιου φωτογράφου.

Εἶταν ἐν' ἀγὸρι δεκαπέντε χρονῶ, σύμφωνα με τὴν ήμερομηνία πού ἀναφερόταν στο σταυρό, μά ή σοβαρή έκφραση και τὰ έντονα χαρακτηριστικά τὸδειχναν πολὺ μεγαλύτερο, γιατί τὰ φτωχόπαιδα ή μιζέρια κι' ή πρόωμη κόπωση τὰ μεστώνει γρήγορά δίχως να τὰφήσουν ναποτελειώσουν τὴν ἀνάπτυξή τους.

Χέρι ἀγύμναστο με μαύρη μπογιά και με λέξεις κομμένες ὅπου τύχαινε ἀπ' τὴν ἀκρη τοῦ ξύλου στο κάθετο σανίδι και τὴ φωτογραφία στο ὀριζόντιο είχε γραμμένο τὸνομα, τὴν πατρίδα και τις ήμερομηνίες τῆς γεννήσεως και τοῦ θανάτου τοῦ πεθαμένου.

Κατὰ τὰ γραφόμενα ο Περικλῆς Κ. είχε γεννηθεῖ στο χωριὸ τῶν ψαράδων πού μόλις ξεχώριζε κατὰ τὰ νοτιοανατολικά.

Απ' τὸ ψήλωμα πούταν ο τάφος — καμμιὰ κατοστή μέτρα ἀπ' τὴ θάλασσα — κοιτῶ κατὰ τὸν κόρφο πού σχηματίζει ο κάβος.

Πέρασα ἀπ' τὸ μέρος αὐτὸ και τὸ θυμάμαι. Ω! σίγουρα πού ο Περικλῆς κυλίστηκε στους λάκκους τῶν μαστιχιῶν και κρύφτηκε ἀνάμεσα στα σκίνα, σίγουρα σαλαδοῦτησε στα ρηχά νερά τῆς ἀκρογιαλιᾶς ἀναποδογυρίζοντας τις πέτρες τῆς γι' ἀκινούς και πεταλλίδες.

Αν ο πατέρας του είχε πλεμμάτια

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΑΡΧΟΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΛΑ'.

Ο κύρ-Μάνθος μπήκε στο γραφείο, έθριξε μιὰ ματιά στην κυρά-Κωσταντινιά κι' έκαμ' ένα τεμενά μπροστά στον κ. Αστυνόμο.

— Τί έχασες, καλέ σύ; τὸν ρώτησε αὐτός, βάζοντας τὸ πρῶτο κουμπὶ τῆς στολῆς του.

Ο κύρ-Μάνθος διηγήθηκε τὴν εξαφάνιση τοῦ Μαυρούκου του,

— Και τί ύποψία έχεις; τὸν ρώτησε ὕστερα ο κ. Αστυνόμος.

— Ξέρω κι' ἐγώ, καπετάνιο μου;... Λέω μήπως μού τὸν έκλεψαν, ὅπως και τὸ κοριτσάκι τῆς κυρᾶς ἀπὸ-δῶ. Τὴν ἴδια ὥρα, βλέπεις, και στο ἴδιο μέρος... Ξέρω κι' ἐγώ;

— Αι τί ξέρεις; έκαμε ο κ. Αστυνόμος, βάζοντας και τὸ δεύτερο κουμπὶ τῆς στολῆς του. Τὸ κοριτσάκι τῆς κυρᾶς ἀπὸ-δῶ δὲν έχει καμμιὰ σχέση με τὸ γαῖδαρό σου. Τὸ κοριτσάκι κάπου θά πήγε βίζιτα ή περίπατο και θά γυρίση. Τὸ γαῖδαρό σου ὅμως μπορεί να σοῦ τὸν έκλεψαν. Για πὲς μου, τί χρώμα εἶπες πὼς έχει;

Ο κύρ-Μάνθος δὲν πρόφτασε να πῇ πὼς ο Μαυρούκος του ήταν καφετῆς σκοῦρος, γιατί ἐκείνη τὴ στιγμή ξαναμπήκε στο γραφείο ο Ανθιμος με σπουδαιότητα.

— Κύριε Αστυνόμε, εἶπε, ο κύριος Καραμανῆας σᾶς γνωεῖει **ἐπειγόντως**.

Μπᾶ! ο κύριος Καραμανῆας; ο ὑποδιευθυντῆς τῆς Τραπεζῆς; Σπουδαῖο πρόσωπο! Αμέσως ο κ. Ταμπούρας κοῦμπωσε ὅλη του τὴ στολή, εἶπε στο χωροφύλακα να μπάση άμέσως τὸν κύριο κι' έκαμε νόημα στους δυὸ άλλους να τραβηχθοῦν.

Και νά, τὴ στιγμή πού ή κυρά-Κωσταντινιά κι' ο χωριάτης τραβιόνταν σὲ μιὰν ἀκρη, μπαίνουν στο γραφείο ο κ. Καραμανῆας, ο γιὸς του ο Τάκης κι' ο κύρ-Φώτης ο βαρκάρης.

— Σὲ τί χρωστοῦμε αὐτὴν τὴν τιμή; ρώτησε γελαστός ο κ. Ταμπούρας, τείνοντας τὸ χέρι του στον κ. Καραμανῆα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΒΡΑΔΙ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Ανάφανε μαζί
στὴ γειτονιά τὰ φῶτα
σὰ μάτια λαμπερά
πού άκούνε με χαρά
μιὰ νότα.

Φωνάζουν τὰ παιδιά,
χειροκροτοῦν, πιδάνε
και χαιρετοῦν τὸ φῶς,
χαρές, ἀλαλαγμός,
και πάνε

Στο σπίτι τρεχατά
και στον ἰδρὼ γεμάτα:
ἐπαῖξαν τὸ «παχνι»
τὸ «λύκο και τάρνι»
τὴ «γάτα»...

Στις θύρες, σκεπτικές,
οἱ μάννες καρτεροῦνε
με θλίψη σὴν καρδιά
τάμερμυα παιδιά
να μποῦνε...

Καλονυχτοῦν και κλειοῦν
με τὸ κλειδὶ τὴ θύρα
και τότε ή γειτονιά
πενθεῖ σὴν μοναξιά
σὰ χήρα...

Πιὸ ὕστερα, βραχνὸς
δ' άμάνες τρυπάει
ἀργὰ τὴ σιγαλιά
σάν πένθιμη λαλιά
και πάει...

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

— Κάτι περίεργο συμβαίνει, κύριε Αστυνόμε! ἀποκοιθήκε ο πατέρας τοῦ Μπέμπη. Περίεργο και δυσάρεστο... Δεν ξέρω δηλαδή αν είναι σύμπτωση, αλλά... Έγώ έχασα τὸ γιό μου τὸ Μπέμπη. Ο καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, — ο κύρ-Φώτης, βαρκάρης και γειτονάς μου, — έχασε τὸ γιό του, τὸ Νίκο ή Φούσκα. Μιὰ γειτόνισσά μας έχασε τὸ κοριτσάκι τῆς...

— Έγώ, ἀφέντη μου! φώναξε ἀπὸ τὴν ἀκρη τῆς ή κυρά-Κωσταντινιά.

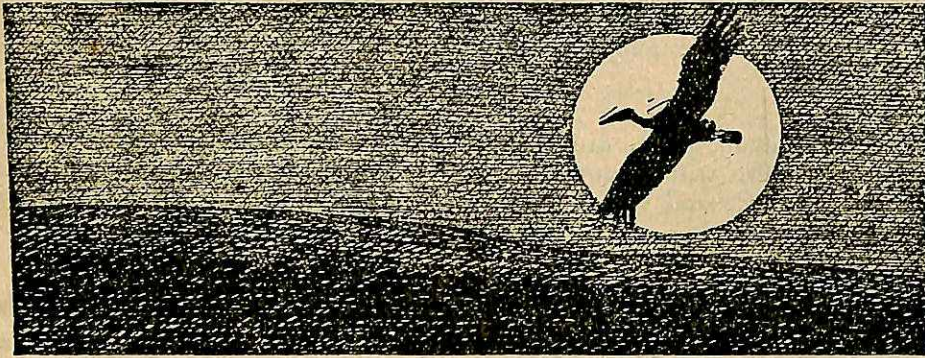
— Α, νά τη! έκαμε ο κ. Καραμανῆας. Κι' ένας χωρικός, δὲν θυμάμαι πὼς μού τὸν εἶπαν, έχασε τὸ γαῖδαρό του.

— Έγώ! φώναξε κι' ο κύρ-Μάνθος, πλησιάζοντας ένα βήμα.

— Α, εἶν' ἐδῶ; εξακολούθησε ο κ. Καραμανῆας. Αφίνω τώρα και τὸ σκύλο μου, τὸ Σπίδα, πού έγινε ἀφαντὸς ἐπίσης. Τί λέτε γι' αὐτὰ ὅλα, κύριε Αστυνόμε;

(Ακολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΣΕΛΑΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ (Βραβείον Νομπέλ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Κι' ήταν ακόμη περισσότερο παράξενο πού δεν πρόσεχε λιγάκι, γιατί φαινόταν πώς είχε πάθει από την καταιγίδα. Κούτσαινε απ' τάριστερό πόδι κι' η δεξιά φτερούγα του κρεμόταν ως κάτω σαν να είχε σπάσει. Πήγαινε πέρα-δωθε σαν να μη τόν ένοιωζε για κανένα κίνδυνο. Ο Νίλς ήταν ξαπλωμένος πάνω στην πλάτη του και κοίταζε τόν ουρανό. Είχε συνειθίσει τόσο πολύ σ' αυτή την ήπια αίσθηση, ώστε μπορούσε να στέκεται όρθος στη ράχη του χήνου του.

Καθώς ο Νίλς κι' ο χήνος του ήταν τόσο ξένοιαστοι, δεν είδαν τις τρεις αλεπούδες που ξεπρόβαλαν από μακριά. Κι' οι αλεπούδες όμως πού εγγύριζαν πώς ήταν σχεδόν αδύνατο να πιάσουν μια χήνα σπάνιοιχτό χωράφι, δεν σκέφθηκαν την πρώτη ώρα να τις κυνηγήσουν. Μια και δεν είχαν όμως να κάνουν τίποτε καλύτερο, άρχισαν να πλησιάζουν τόν χήνο, σέρνοντας και προσπαθώντας να μη κάνουν κανένα θόρυβο. Τό έκαναν με τόση προσοχή, ώστε ο χήνος δεν τις ένοιωσε καθόλου.

Όταν οι αλεπούδες τόν πλησίασαν, ο χήνος δοκίμασε να πετάξει. Χτύπησε τα φτερά του, αλλά δεν μπόρεσε να διωχθεί από τη γη. Τότε συμπέραναν οι αλεπούδες, ότι ο χήνος δεν μπορούσε να πετάξει και προχώρησαν ταχύτερα. Δεν προσπαθούσαν πια να κρύβονται, αλλά άρχισαν να τρέχουν στο λειβάδι. Στο τέλος έφθασαν έντελώς κοντά του κι' ώρμησαν κι' οι τρεις καταπάνω του.

Τήν τελευταία όμως στιγμή, φαινόταν πώς ο χήνος κάτι κατάλαβε, γιατί έκανε ένα πλάγιο πήδημα κι' οι αλεπούδες δεν μπόρεσαν να τόν πιάσουν. Άλλ' αυτό δεν είχε και πολύ μεγάλη σημασία, γιατί ο χήνος δεν άπείχε παρά λίγα μέτρα από τις αλεπούδες κι' ήταν κιόλας κουτσός. Ο

δύστυχος έτρεχε όσο μπορούσε, κι' οι χήνες τρέχουν τόσο γρήγορα πού και μια άλεπού ακόμα είναι πολύ δύσκολο να τις φθάσει.

Ο Νίλς καθόταν καβαλλικευτά άπάνω στη ράχη τού χήνου, έστριβε όμως το κεφάλι του και φώναζε στις αλεπούδες :

— Έχετε παραφάει άρνίσιο κρέας και δεν είσατε άξίες να πιάσετε ούτε μια χήνα !

Τις πείραζε και τις άγρίευε. Αυτό έκανε τις αλεπούδες να θυμώσουν και να τρέχουν σαν τρελλές.

Ο χήνος όμως έτρεχε ίσια κατά την «Τρύπα τού Διαδόλου». Όταν τήν έφθασε, άνοιξε τα φτερά του και βρέθηκε άντικρύ.

Ο χήνος εξακολουθούσε να τρέχει και τώρα ακόμη με την ίδια γρηγοράδα όπως και πριν. Δεν είχε όμως τρέξει παρά λίγα μέτρα, όταν τόν άρπαξε ο Νίλς από τόν λαιμό και τού είπε :

— Τώρα μπορείς να σταματήσεις, Φίλιππα !

Τήν ίδια στιγμή άκούστηκαν άγριες κραυγές και το γρατσούνισμα νυχτιών άπάνω στους βράχους και το κατακύλισμα κορμιών. Όταν έστριψαν πίσω το κεφάλι τους, οι αλεπούδες είχαν χαθεί.

Τό άλλο πρωτό ο φαροφύλακας της μεγάλης νήσου Κάρλ βρήκε μπρός στο κατώφλι τού σπιτιού του μια φλούδα από δένδρο, όπου ήταν γραμμένο με μεγάλα και άκανόνιστα ψηφία : «Οι αλεπούδες τού μικρού νησιού έπεσαν μέσ' στην τρύπα τού Διαδόλου. Κατάφερε να πιάσει τις πάργες.»

Κι' έτσι έκανε ο φαροφύλακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Η παράδοσις τού Σμαίλαντ

Τρίτη 12 'Απριλίου

Οι άγριόχηνες είχαν περάσει στη στεριά και πετούσαν τώρα άπάνω από τό βόρειο Σμαίλαντ στην έπαρχία Τζιούστ. Έδώ έδλεπε κανείς παντού λουρίδες από θάλασσα πού χώνονταν βαθειά μέσ' στην ξηρά και τήν καμμάτιαζαν σχηματίζοντας νησιά και

χερσονήσους κι' άκρωτήρια. Η θάλασσα ήταν τόσο άνεδοασμένη, ώστε μόνον οι λόφοι και τα ύψώματα έμεναν έξω απ' το νερό.

Όταν έφθασαν οι άγριόχηνες στη στεριά, ήταν βράδυ κι' η γη φαινόταν μαύρη άνάμεσα στα φιορδ πού γιάλιζαν. Έδώ κι' εκεί ο Νίλς διέκρινε σπίτια και καλύδια χτισμένα πάνω στα νησιά, κι' όσο προχωρούσε κανείς βρθύτερα στη στεριά, τόσο μεγαλύτερα και ώραιότερα ήταν τα σπίτια. Κοντά στη θάλασσα βρίσκονταν δένδρα, έπειτα χωράφια, και πάνω στα ψηλώματα ήταν πάλι δένδρα.

Οι άγριόχηνες κατέβηκαν σ' ένα φιορδ από τα πιδ έρρημικά. Με την πρώτη ματιά πού έρριξαν, είδαν πόσο είχε προχωρήσει η άνοιξη ενόσω έκείνες πετούσαν στα νησιά. Τα ώραια και θεόρατα δένδρα δεν είχαν ακόμη πρασινίσει, αλλά τα χωράφια φάνταζαν με τάσπρα, κίτρινα, κόκκινα και πράσινα χρώματα.

Οι άγριόχηνες στάθηκαν μια στιγμή έκθαμβες κι' άπόρησαν πώς συνέβαινε αυτό τό πράγμα. Άλλ' ύστερα κατάλαβαν. Τα λειβάδια ήταν γεμάτα παπαρούνες, μαργαρίτες κι' άνεμώνες.

Όταν οι άγριόχηνες είδαν πόσο είχε προχωρήσει η άνοιξη, κατάλαβαν πώς είχαν πολύ χασομερήσει και πώς έπρεπε γρήγορα να τραβήξουν βορεινότερα. Τό άλλο πρωτό κιόλας θά ξεκινούσαν για τό Όσγκαίτλαντ.

Έτσι ο Νίλς δεν μπόρεσε να ιδη πολλά πράγματα από τό Σμαίλαντ κι' ήταν γι' αυτό τό λόγο στενοχωρημένος. Για καμμιά άλλη έπαρχία της Σουηδίας δεν είχε άκούσει τόσα πολλά όσα για τό Σμαίλαντ, και τώρα να μη μporή να τό ιδη με τα μάτια του !

Όπως γνωρίζουμε, ο Νίλς τό περασμένο καλοκαίρι ήταν χηνοδοσός σ' ένα χωριάτη στη Γιουτεμπέργκα κι' εκεί βλέπóταν κάθε μέρα με δυό φτωχά παιδιά πού έβοσκαν κι' εκείνα χήνες. Και τα παιδιά τόν πείραζαν μιλώντας του όλη την ώρα για τό Σμαίλαντ τους.

— Έρείς, Νίλς, τί έγεινε όταν θέλησε ο Θεός να κάνει τό Σμαίλαντ και τό Σκαίνε ; ρωτούσε ο Μάτα τόν Νίλς.

Και καθώς εκείνος έλεγε όχι, άρχιζε πάλι να τού λέει :

— Λοιπόν ξέρεις, αυτό έγεινε τόν καιρό πού ο καλός Θεός έκανε όλο τόν άλλον κόσμο. Ένώ λοιπόν κόντευε να τόν τελειώσει, πέρασε από κει ο Άγιος Πέτρος. Σταμάτησε και κοίταξε για λίγο τό Θεό και ύστερα τόν ρώτησε εάν αυτό πού κάνει είναι και τόσο δύσκολο. «Ω, ναί, δεν είναι δι-

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ

Άγαπητοί μου,

Α σάς πώ την αλήθεια, δεν έχω και πολλές γνωριμίες μ' αυτόν τόν κομήτη πού φάνηκε τώρα. Άκουσα να λένε πού καιρού ότι έπρόκειτο να φανή. Κι' όπως πάντα, πολλοί προφήτευαν για τη Γη συμφορές. Τώρ' άκούω ότι ο κομήτης είναι πια όρατός και με γυμνό όφθαλμό, άνάμεσα στους άστερισμούς Κύκνου, και Τριγώνου. Δεν τόν είδα όμως, γιατί δεν ξέρω κατά πού πέφτουν αυτοί οι άστερισμοί. Ρώτησα μόνο : Κι' η Γη ; τί θά πάθι ; — Τίποτα, μού άποκρίθηκαν. Λένε πώς η τροχιά τού κομήτη είν' έξω απ' τη δική μας κι' επομένως δεν υπάρχει φόβος ούτε για σύγκρουση, ούτε για δηλητηρίαση της άτμοσφαιρας. — Πάλι καλά λοιπόν. Δεν θάχουμε τα ίδια με τόν κομήτη τού Χάλλεϋ, όταν όλος ο κόσμος είχε πιστέψει πώς θάταν τό τέλος της Γης.

Τί παραφροσύνη, αλήθεια, και τότε ! Τη θυμώμαι και γελώ, τη θυμώμαι και φρίττω... Σείς δεν ήσαστε τότε γεννημένοι, μπορείτε όμως να ρωτήσετε τους μεγάλους, να σάς πουν τί γινόταν στην Άθήνα και στόν κόσμο. Παραφροσύνη σάς λέω. Κι' οι πιδ φρόνιμοι, οι πιδ σοδαροί, οι πιδ γραμματισμένοι άνθρωποι είχαν πιστέψει για βέβαιο πώς η Γη θά καταστρεφόταν από τόν πελώριο εκείνον και φοβερό κομήτη, πού κάποια στιγμή θά τη διαπερούσε. Κι' άλλοι έλεγαν πώς θά την κορμάτιαζε όπως έν' άμάξι όταν πέφτει άπάνω του μια άμαξοστοιχία. Άλλοι πώς θά την άναβε και θά την έκαιγε σαν ύσκα : κι' άλλοι — οι μετριώτεροι, — πώς θάλλοιωνε την άτμοσφαίρα της με τα δηλητηριώδη του άέρια.

Έτσι η άλλοιώς δεν θάμενε ρουθούνι. Κάθε ζωντανό πλάσμα, όλο τό ανθρώπινο γένος, θά πέθαινε σέ μια στιγμή, άδιάφορο αν θά εξατιμίζονταν κιόλα μέσ' στις φλόγες ή αν θάμενε να σαπίση νεκρό άπάνω σ' αυτή τη Γη, πού χωρίς ζωή πια θά εξακολουθούσε να γυρίζει. Αυτό είχαν πιστέψει οι κακόμοιροι άνθρωποι και στα δυό ήμισφαίρια. Οι άστρονόμοι, βλέπετε, τότε γιναν με τόση βεβαιότητα ! Και πολλοί τρελάθηκαν σέ τέτοις βαθμό, πού έκαναν σοδαρά... τη διαθήκη τους (για ποιούς ;) ή άφιναν τις δουλειές τους και πήγαιναν να σκητέψουν για να σώσουν την ψυχή τους. Ό,τι γινόταν τό Μεσαίωνα, όταν, από θρησκευτικές τάχα προφητείες, πιστευόταν κάθε τόσο πώς θά γίνη η συντέλεια τού κόσμου κι' η δεύτερα παρουσία, — π. χ. τό έτος 1000

μ. Χ., — τό ίδιο έγεινε έδώ κι' ελκοσι σχεδόν χρόνια με τόν κομήτη τού Χάλλεϋ, από προφητείες τάχα έπιστημονικές.

Και θυμώμαι τώρα τη νύχτα εκείνη, κάποια νύχτα τού Μάη, πού θάταν τάχα η τελευταία... Μόλις βράδυασε, οι άνθρωποι, μικροί-μεγάλοι, άφηναν τα σπίτια τους και πήραν... τα βουνά. Όχι δηλαδή πώς θά πέθαιναν έξω λιγότεροι αλλά στόν τρελό τους φόβο δεν τους χωρούσαν πια τα σπίτια τους, να ! Οι περισσότεροι Άθηναίοι μαζεύτηκαν «σύν γυναιξί και τέκνοις» στο Ζάππειο. Ποτέ η πλατεία και τό πάρκο δεν συγκέντρωσε τόσον κόσμο. Οι δυστυχιμένοι οι άνθρωποι παρηγοριόνταν κάπως με την ιδέα πώς θά πέθαιναν εκεί-έξω όλοι μαζί, όμαδικά... Και τό φόβο πού έσφιγγε τις ψυχές τους, προσπαθούσαν να τόν σκεπάσουν, να τόν ξεγελούν, με χλωμά χαμόγελα και με άνοστα άστεία. Κάποιοι μπορεί να πίστευαν και να μην πίστευαν μαζί. Άλλά ίσως δεν όπήρχε ούτ' ένας βέβαιος πώς θά ξεμερωνόταν ζωντανός... Κι' έγώ ο ίδιος, — δεν τό κρύβω, — είχα μέσα μου ένα φόβο, μια άμφιβολία. Πήγα στο θέατρο, όπως πήγαινα κάθε βράδυ τότε, αλλά τό βόηχα σχεδόν άδειο. Η παράσταση έγινε, αλλά χωρίς να διασκεδάση κανένα. Βγαίνοντας κατά τα μεσάνυχτα, είδα όλο εκείνον τόν κόσμο πού διευθυνόταν πρós τό Ζάππειο. Τόν άκολουθούσα, είδα λίγο τό παράξενο θέαμα τών «μελλοθανάτων» στην πλατεία και, από έρημους πια δρόμους, γύρισα σιγά-σιγά στο σπίτι μου. Άλλά πού να κοιμηθώ ! Μού είχε μεταδοθεί η άγωνία τού κόσμου. Ήταν λοιπόν παλαβοί, συλλογιζόμουν, όλοι εκείνοι οι άνθρωποι πού περίμεναν τό θάνατο στο Ζάππειο ; Τό ξεσήκωμά τους, τό γενικό εκείνο κι' άπαραδειγματίστο ός τότε ξεσηκώμα, δεν μπορεί ναταν από ένστικτο, από προαισθήμα ;...

Άλλά η νύχτα πέρασε χωρίς να συμβή τό παραμικρό. Α, με τί άνακούφιση, κατά τα ξεμερώματα, άκουσα τό πλήθος να γυρίζει με γέλια και τραγούδια ! Κάτω απ' τα παράθυρά μου ένας άστεϊός έφώναζε σαν έφημεριδοπώλης : «Τό έκτακτον παράαρτήριο κι' η καταστροφή τού Μενιδίου από τόν κομήτη ητη ! !» Φόβο πού θά τόν είχε πάρει κι' αυτός κι' έξεθύμαινε τώρα με φωνές !... Μα και μέσα μου έρχόταν να ξεφωνίσω, να γελάσω, να πηδήξω. Μού φαινόταν σά ναχα γλυτώσει πραγματικώς από μια κταστροφή... πού δεν έγινε ποτε.

Γιατί οι λογαριασμοί τών άστρονόμων είχαν γίνει χωρίς τόν ξενοδόχο,

ΑΝΕΜΟΥ ΠΕΡΑΣΜΑ

Τ' αυτιά μου, γύρωθέ μου, ζαλίζουν, βορεινό βούισμα γλυκό τού άνέμου και μεσημεριανό.

Φτερά τό πέρασμά σου δεν έχει — κι' άς φυσά κι' είναι τό νοήματί σου δεμένα και μισά...

Μελτέμια, μερομήνια... θυμώμαι, — ω, μά γιατί ! ποιάν εύθυμην δομήνεια μού λέγατε σι' αυτί.

Σας είχα συντροφία μου στις άκροθαλασιές, και στα γυρίσματά μου από τις μοναξιές.

Κι' οι άφροντισίες μου οι ίδιες φυσώντας δροσερές, μ' εξαλίζαν μ' έλπίδες και με παρηγορίες...

Τώρα, άλλο δεν μού άξίζει, παρά να μού μιλεί ο θρός πού ψιχαλίζει τούς σπόρους, στην αύλή.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

